

Český telekomunikační úřad

se sídlem Sokolovská 219, Praha 9

poštovní přihrádka 02, 225 02 Praha 025

Praha 20.11.2017

Čj. ČTÚ-66 127/2016-603

Na základě rozkladu, který podala dne 28. 4. 2016 obchodní společnost **XXXXXXXXXXXXXXXXXX**, právně zastoupená **XXXXXXXXXXXXXXXXXX**, podle § 152 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), proti výroku II. rozhodnutí Českého telekomunikačního úřadu, odboru pro severomoravskou oblast, ze dne 22. 4. 2016, čj. ČTÚ-66 214/2015-638/II. vyř. – Kol, o návrhu obchodní společnosti **XXXXXXXXXXXXXXXXXX**, proti účastníkovi, kterým je pan **XXXXXXXXXXXXXXXXXX**, ve sporu o zaplacení ceny za služby elektronických komunikací u telefonní stanice č. 703 001 438 v celkové výši 529 Kč s příslušenstvím, vydávám podle § 123 odst. 1 a § 129 odst. 1 a 4 zákona č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o elektronických komunikacích“), a po projednání v rozkladové komisi ustavené podle § 152 odst. 3 správního řádu, toto

rozhodnutí:

- I. Podle § 90 odst. 5 správního řádu se rozklad zamítá a napadený výrok II. rozhodnutí Českého telekomunikačního úřadu, odboru pro severomoravskou oblast, ze dne 22. 4. 2016, čj. ČTÚ-66 214/2015-638/II. vyř. – Kol, se potvrzuje.
- II. Žádnému z účastníků řízení se náhrada nákladů řízení o rozkladu nepřiznává.

Odůvodnění:

Obchodní společnost **XXXXXXXXXXXXXXXXXX**, právně zastoupená **XXXXXXXXXXXXXXXXXX** (dále jen „navrhovatel“), podala dne 3. 10. 2015 návrh na zahájení správního řízení zn. C11501/1310012711, ve sporu o zaplacení ceny za služby elektronických komunikací u telefonní stanice č. 703 001 438 ve výši 529 Kč s příslušenstvím v podobě zákonného úroku z prodlení. Jako odpůrce byl označen pan **XXXXXXXXXXXXXXXXXX** (dále jen „odpůrce“).

Navrhovatel současně uplatnil náhradu nákladů sporného řízení odpovídající zaplacenému správnímu poplatku (200 Kč) a odměně za právní zastoupení (3.146 Kč).

Návrh doložil kopiemi Smlouvy o poskytování veřejně dostupné služby elektronických komunikací ze dne 1. 10. 2013, dlužného vyúčtování za zúčtovací období od 1. 11. 2013 do 30. 11. 2013, upomínky na zaplacení dluhu a oznámení o postoupení pohledávky. Předmětná pohledávka byla na navrhovatele postoupena na základě smlouvy o postoupení pohledávky uzavřené dne 12. 8. 2014 se společností **XXXXXXXXXXXXXXXXXX**.

Správní řízení bylo u Českého telekomunikačního úřadu, odboru pro severomoravskou oblast (dále jen „správní orgán I. stupně“), zahájeno dnem, kdy podání navrhovatele došlo správnímu orgánu, o čemž byli oba účastníci vyrozuměni dopisem ze dne 31. 3. 2016.

Po provedeném dokazování vydal správní orgán I. stupně dne 22. 4. 2016 rozhodnutí čj. ČTÚ-66 214/2015-638/II. vyř. – Kol, kterým ve výroku I. vyhověl návrhu na zaplacení dlužné ceny ve výši 529 Kč s příslušenstvím. Výrokem II. zavázal odpůrce dle § 129 odst. 4 zákona o elektronických komunikacích k úhradě nákladů řízení potřebných k účelnému uplatňování práva ve výši 200 Kč za uhrazený správní poplatek a ve výši 726 Kč za právní zastoupení, to vše do 15 dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí na účet navrhovatele. Správní orgán I. stupně se zabýval otázkou, zda je navrhovatelem požadovaná částka za právní zastoupení nákladem k účelnému uplatňování práva a při svém rozhodování vycházel mimo jiné i z nálezů Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 3923/11 a sp. zn. I. ÚS 988/12. Usoudil, že posuzovaný případ je typově identický s dalšími návrhy, jež jsou podávány navrhovatelem, čímž dospěl k závěru, že není možné automaticky postupovat podle vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“) a přiznat náhradu nákladů za dva úkony právní služby a dva režijní paušály včetně DPH. K vytvoření návrhu v předmětné věci a jeho následnému podání nebylo dle názoru správního orgánu I. stupně potřebné právní vzdělání, když tvorba samotného návrhu spočívala ve vyplnění vzoru. Nedá se tak mluvit o právním, ale o administrativním úkonu, a to zejména za situace, kdy jednotlivé návrhy se liší pouze ve specifikaci osoby odpůrce a předmětu řízení, jinak se jedná o skutkově totožné případy. Zastoupení advokátem představuje vzhledem k výši dlužné částky neúměrné zvyšování nákladů řízení vůči požadované jistině. Správní orgán I. stupně odkázal na nálezy Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 988/12, ve kterém se Ústavní soud vyjádřil, že za účelně vynaložené náklady lze považovat toliko takové, které musela procesní strana nezbytně vynaložit, aby mohla řádně hájit své porušené nebo ohrožené subjektivní právo u soudu. Citoval i z usnesení sp. zn. I. ÚS 1325/11, kde se Ústavní soud vyjadřuje ke zneužívání institutu zastoupení advokátem v bagatelních sporech: „Jedná se v podstatě o parazitování na drobných pohledávkách vůči občanům, které jsou uměle „nafukovány“ do nesmyslné výše, za účelem zajištění snadného výdělků.“ Správní orgán I. stupně měl za to, že při jednoduchosti a administrativní povaze podání a při výši dlužné částky v porovnání

s výší požadovaných nákladů řízení, je navrhovatelem vznesený nárok na náhradu nákladů řízení nepřiměřený nákladům, které mu reálně vznikly, a tím je podle správního orgánu i neúčelně vynaložený ve smyslu § 129 odst. 4 zákona o elektronických komunikacích. Přiznání náhrady nákladů řízení v požadované výši by neodpovídalo povaze a náročnosti řízení a rozsahu poskytovaných služeb v rámci skutečného průběhu projednávané věci. Vzhledem ke skutkové jednoduchosti, nevyžadující poskytnutí právních služeb ve větším rozsahu, tedy přiznal náhradu nákladů pouze účelně vynaložených, a to ve výši zaplaceného správního poplatku a částce odpovídající režijnímu paušálu za dva úkony právní služby podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu, tj. 726 Kč s DPH (2 x 300 Kč + 126 Kč, tj. 21 % DPH). Citované rozhodnutí bylo navrhovateli doručeno dne 22. 4. 2016, odpůrci dne 5. 5. 2016.

Navrhovatel podal dne 28. 4. 2016, tj. v zákonné lhůtě, rozklad proti výroku II. výše uvedeného rozhodnutí správního orgánu I. stupně. Je názoru, že stanoviska Ústavního soudu ČR obsažená v nálezech, na které správní orgán I. stupně odkazuje, byla překonána novějšími rozhodnutími soudů. Dle navrhovatele se správní orgán I. stupně de facto vůbec nevypořádal s otázkou, co je účelně vynaloženým nákladem. Dále uvedl, že správní orgán I. stupně si ve své argumentaci protirečí, když vychází z toho, že k vytvoření návrhů a jejich podání není nutné právní vzdělání, přitom však poukazuje na skutečnost, že navrhovatel sám disponuje kvalifikovaným aparátem. Navrhovatel považuje toto tvrzení za nepřipustné, nezakládající se na pravdě. Navíc poukazuje na to, že informace, zda disponuje kvalifikovaným aparátem, není veřejně dostupná. Tuto úvahu uzavírá konstatováním, že i kdyby takovým aparátem disponoval, je jeho právem zaručeným mu Ústavou ČR zvolit si pro zastupování ve správním řízení advokáta. K poukazu správního orgánu I. stupně na jednoduchost věci, tj. změnu pouze v osobě odpůrce a předmětu řízení, přináší citaci z rozhodnutí Krajského soudu v Ostravě čj. 15 Co 641/2015-63 ze dne 30. 11. 2015: *„V projednávané věci bylo řízení zahájeno žalobou, ve které původní (originální) věřitel při splnění podmínky náležitého skutkového vymezení skutečností, z nichž vyplývá žalovaný nárok, vymáhá svůj nárok ze spotřebitelské smlouvy. V případě peněžních ústavů – bank je typické, že mají více dlužníků z typově skutkově či právně obdobných smluv, a proto je pro ně rovněž typické, že vedou u různých soudů větší počet řízení, která jsou zahájena žalobami ve skutkově i právně obdobných věcech. Bylo by v rozporu s realitou, aby originální věřitel pohledávek měnil svá skutková tvrzení ohledně slovosledu, či doplňoval nadbytečnou právní argumentaci v žalobě pouze za tím účelem, aby dosáhl přiznání odměny za úkony právní služby dle ust. § 7 cit. vyhl. a nikoliv ve snížené výši dle ust. § 14b cit. vyhl. Smyslem a účelem ust. § 14b cit. vyhl. nebylo postihnout originální věřitele, do jejichž práva bylo nedovoleně dlužníkem zasaženo, kteří zcela zjevně nevedou spor za účelem dosažení zisku z přísudku, nýbrž jsou nuceni vést spor proto, že dlužník neuhradil svou splatnou pohledávku ani po řádně zaslané předžalobní výzvě. Nadto krajský soud nemohl*

přehlednout, že předmětem řízení je částka, která více než dvojnásobně převyšuje limit bagatelního sporu“. Z rozhodnutí Městského soudu v Praze čj. 91 Co 330/2015 – 9 ze dne 11. 12. 2015 pak vybírá následující citaci: „Byť uplatnění nároku z úvěrového vztahu určitého druhu (z konkrétního bankovního produktu) vůči většímu množství žalovaných, kteří jej konzumovali, s sebou nese určitou typovost (podobnost) návrhů, které se ve výsledku odlišují nemnoha obměňovanými údaji v jinak stejném či podobném textu, odvolací soud vnímá, že vytvoření způsobilého návrhu na zahájení řízení, jenž by obsahoval veškeré náležitosti žaloby dle § 79 odst. 1 o. s. ř., včetně komplexního vylíčení rozhodných skutečností, označení důkazů, návrhu žalobního petitu k jistině i příslušenství, vyžaduje zohlednění řady rozhodných okolností, jež se u jednotlivých žalovaných liší.“ Navrhovatel dále zdůrazňuje, že podání návrhu, který vytvořil samotný správní orgán, nebylo jeho volbou. Namítá, že na jedné straně správní orgán sám formulářové podání návrhu předepisuje, na druhé straně s tím spojuje sankci pro navrhovatele v případě, že tak učiní. Nesouhlasí ani s tím, že spotřebitel nemohl ovlivnit obsah podmínek plnění, když v době uzavření smlouvy o poskytování služeb působil na území České republiky poměrně vysoký počet poskytovatelů stejných či obdobných služeb, spotřebitel si tak mohl sám zvolit, s kterým z poskytovatelů smlouvu uzavře, přičemž uzavření smlouvy je svobodným projevem vůle každého zákazníka, nikoli jeho povinností. Dále upozorňuje na skutečnost, že bez ohledu na výši dlužné částky je nucen postupovat za účelem jejího vymožení stejným způsobem, neboť úkony činěné k vymožení jak pohledávky ve výši 500 Kč, tak pohledávky ve výši 5.000 Kč, jsou stejné. Správní orgán se nemůže domnívat, že by např. poštovné u nižší pohledávky bylo levnější. Takovéto uvažování dle navrhovatele vede ad absurdum k závěru, že porušování smluvních podmínek klienty je vinou navrhovatele samotného, a ten je následně správním orgánem sankcionován nepřiznáním náhrady nákladů, které musel vynaložit na uplatnění své zcela oprávněné pohledávky. Snížení výše náhrady nákladů řízení navrhovateli, který byl ve věci zcela úspěšný, na výši odpovídající dvěma režijním paušálům a DPH, není postupem nestranným a spravedlivým, když je tím zvýhodňován odpůrce coby spotřebitel, přestože je to právě on, kdo zahájení správního řízení zavinil. Závěrem navrhl, aby předseda Rady Českého telekomunikačního úřadu výrok II. napadeného rozhodnutí změnil a navrhovateli přiznal právo na plnou náhradu nákladů jak prvostupňového, tak rozkladového řízení.

Odpůrce se k podanému rozkladu nevyjádřil.

Správní orgán I. stupně neshledal důvod pro postup podle § 87 správního řádu (autoremedura) a v souladu s § 88 odst. 1 správního řádu správní spis postoupil odvolacímu (rozkladovému) správnímu orgánu. Podle § 123 odst. 1 zákona o elektronických komunikacích o rozkladu proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně rozhoduje předseda Rady ČTÚ (dále jen „rozkladový správní orgán“).

Podle § 129 odst. 1 zákona o elektronických komunikacích Český telekomunikační úřad rozhoduje spory mezi osobou vykonávající komunikační činnost a účastníkem, popř. uživatelem, pokud se spor týká povinností uložených tímto zákonem nebo na jeho základě. Dále je v § 64 odst. 1 téhož zákona stanovena povinnost účastníka, který je koncovým uživatelem, popř. uživatele veřejně dostupné služby elektronických komunikací uhradit za poskytnutou službu cenu ve výši platné v době poskytnutí této služby.

Podle ustanovení § 129 odst. 4 zákona o elektronických komunikacích Úřad přiznává účastníku řízení, který měl ve věci plný úspěch, náhradu nákladů potřebných k účelnému uplatňování nebo bránění práva proti účastníku řízení, který ve věci úspěch neměl. Měl-li účastník řízení ve věci úspěch jen částečný, může Úřad náhradu nákladů poměrně rozdělit, popřípadě rozhodnout, že žádný z účastníků řízení nemá na náhradu nákladů právo. I když měl účastník řízení ve věci úspěch jen částečný, může mu Úřad přiznat plnou náhradu nákladů řízení, měl-li neúspěch v poměrně nepatrné části nebo záviselo-li rozhodnutí o výši plnění na znaleckém posudku nebo na úvaze Úřadu. Úřad přiznává náhradu nákladů řízení v plné výši účastníkovi řízení také v případě, že byl pro chování dalšího účastníka řízení vzat zpět návrh, který byl účastníkem řízení podán důvodně.

Podle § 82 odst. 3 správního řádu platí, že pokud odvolání (rozklad) směřuje jen proti některému výroku rozhodnutí nebo proti vedlejšímu ustanovení výroku, které netvoří nedílný celek s ostatními a pokud tím nemůže být způsobena újma některému z účastníků, nabývá zbytek výrokové části právní moci, umožňuje-li to povaha věci. Navrhovatel rozkladem napadl výrok II. napadeného rozhodnutí, tedy výrok týkající se náhrady nákladů řízení. Ve výroku I. nabylo rozhodnutí právní moci a stalo se vykonatelným.

V důsledku podaného rozkladu bylo ve smyslu § 89 odst. 2 správního řádu napadené rozhodnutí a řízení, které jeho vydání předcházelo, posouzeno z hlediska souladu s právními předpisy. Správnost napadeného rozhodnutí byla podle ustanovení § 141 odst. 9 správního řádu přezkoumána jen v rozsahu námitek uvedených v rozkladu. K vadám řízení, o nichž nelze mít důvodně za to, že mohly mít vliv na soulad napadeného rozhodnutí s právními předpisy, popřípadě na jeho správnost, se nepřihlíží.

Po posouzení předmětné věci je třeba konstatovat, že podaný rozklad je nedůvodný, přičemž rozkladový správní orgán se plně ztotožňuje se závěry správního orgánu I. stupně.

Předmětem rozkladu je nesouhlas navrhovatele s výrokem II. napadeného rozhodnutí, jímž mu bylo v rámci náhrady nákladů řízení za právní zastoupení přiznáno z požadovaných 3.146 Kč pouze 726 Kč, přestože měl ve věci plný úspěch.

Český telekomunikační úřad se v pozici správního orgánu řešícího spor ve smyslu § 129 odst. 1 zákona o elektronických komunikacích řídí při rozhodování o náhradě

nákladů řízení zněním ustanovení § 129 odst. 4 citovaného zákona, které pro něj představuje závazný právní rámec. Na nyní posuzovaný případ dopadá první věta ustanovení § 129 odst. 4 citovaného zákona, dle níž účastníku řízení, který měl ve věci plný úspěch, přizná Český telekomunikační úřad náhradu nákladů potřebných k účelnému uplatňování nebo bránění práva proti účastníku řízení, který ve věci úspěch neměl. Takto formulované ustanovení dává jasnou instrukci – mít při rozhodování o náhradě nákladů řízení vždy na paměti hledisko účelnosti jejich vynaložení.

Správní orgán I. stupně postupoval správně, když při rozhodování o náhradě nákladů řízení vycházel ze znění příslušného zákonného ustanovení, při jehož aplikaci se rovněž řídil závěry vyplývajícími z ustálené judikatury Ústavního soudu. Vzhledem k tomu, že rozkladový správní orgán považuje odůvodnění napadeného rozhodnutí za dostatečné a vystihující podstatu věci, před samotným vyjádřením se k rozkladovým námitkám navrhovatele se níže omezí na shrnutí zásadních závěrů vyplývajících ze zmíněných nálezů Ústavního soudu.

Jak vyplývá ze samotné formulace ustanovení § 129 odst. 4 zákona o elektronických komunikacích, při rozhodování o náhradě nákladů řízení nelze bez dalšího vycházet ze skutečnosti, že ve sporu úspěšné straně vznikly určité náklady, ale skrze hledisko účelnosti je třeba zkoumat, zda jejich vynaložení bylo skutečně nezbytné pro uplatnění či bránění práva. K tomu Ústavní soud ve svém nálezu sp. zn. I. ÚS 988/12 ze dne 25. 7. 2012 konstatuje následující: *„Základní zásadou, jež ovládá rozhodování o náhradě nákladů civilního sporného řízení, je zásada úspěchu ve věci. Ta je v platném právu vyjádřena v § 142 odst. 1 o. s. ř. Toto ustanovení ukládá soudu, aby přiznal tomu účastníku, který měl ve věci plný úspěch, proti účastníku, který úspěch neměl, náhradu nákladů potřebných k účelnému uplatňování nebo bránění práva. Strana, která ve sporu podlehla, tedy nehradí úspěšné procesní straně veškeré její náklady, ale jedině takové náklady, jež lze považovat za potřebné k účelnému uplatňování nebo bránění práva. Důraz na účelnost nákladů, které se mají hradit, je zcela opodstatněný a pro procesní právo typický.“* Uvedené se dle Ústavního soudu vztahuje na jakékoliv náklady řízení, tedy i na náklady spojené se zastupováním advokátem (na odměnu za zastupování, paušální náhradu hotových výdajů a náhradu za daň z přidané hodnoty). Pravidlu, že náklady spojené se zastoupením advokátem lze obecně považovat za náklady, které musela procesní strana nezbytně vynaložit, aby mohla řádně hájit své porušené nebo ohrožené subjektivní právo, nelze podle Ústavního soudu přisuzovat absolutní, bezvýjimečnou povahu, neboť se mohou vyskytovat i situace, za nichž náklady spojené se zastoupením advokátem nebude možno považovat za nezbytné k řádnému uplatňování nebo bránění práva u soudu, a to zejména v případech zneužití práva na zastoupení advokátem.

V nálezu sp. zn. I. ÚS 3923/11 ze dne 29. 3. 2012 se pak Ústavní soud zabývá limity výše náhrady nákladů řízení za právní zastoupení v případech tzv. formulářových žalob, když uvádí: *„V takovém řízení, jež je zahájeno „formulářovou“ žalobou, nárok je uplatňován*

vůči spotřebiteli, přičemž ten vznikl ze smlouvy, anebo jiného právního důvodu, avšak spotřebitel je fakticky vyloučen z možnosti sjednat si podmínky plnění s jiným obsahem (typicky půjde zejména o smlouvu o přepravě, dodávce tepla nebo energií, spotřebitelském úvěru, běžném účtu, o poskytování služeb informační společnosti, o poskytování služeb elektronických komunikací, o pojistnou smlouvu, o regulační poplatek podle zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů), pak s ohledem na nutnost dodržení principu proporcionality mezi výší vymáhané částky a náhrady nákladů, je spravedlivé, aby výše odměny za zastupování žalobce advokátem byla určena tak, že zpravidla nepřesáhne jednonásobek vymáhané jistiny.“

Z výše citovaných nálezů Ústavního soudu vyplývá, že v hledisku účelnosti vynaložení nákladů řízení se odráží samotný ústavněprávní princip spravedlnosti, přičemž dle okolností případu je třeba mít na paměti i proporcionalitu mezi výší vymáhané částky a požadované odměny za zastoupení.

K jednotlivým rozkladovým námitkám rozkladový správní orgán poznamenává následující.

Předně vyjadřuje nesouhlas s výtkou navrhovatele, že správní orgán I. stupně se v odůvodnění napadeného rozhodnutí fakticky vůbec nevypořádal s otázkou účelnosti vynaložených nákladů. Naopak správní orgán I. stupně v odůvodnění svého rozhodnutí předložil vlastní úvahu vycházející z okolností rozhodovaného případu, a tu podložil poukazem na nálezy a usnesení Ústavního soudu, podrobně zabývající se účelností vynaložených nákladů v rámci otázky jejich náhrady, jejichž závěry lze na posuzovanou věc plně vztáhnout.

O tom, že na svých názorech vyjádřených ve výše citovaných nálezech Ústavní soud setrvává i v současné době, svědčí kupř. nález sp. zn. I. ÚS 1705/15 ze dne 14. 3. 2016, v němž se Ústavní soud zabýval nepoměrem mezi žalobou požadovanou částkou vzniklou z přepravní (spotřebitelské) smlouvy a soudem uloženou náhradou nákladů řízení, která předmět sporu několikanásobně převyšovala. Ústavní soud k tomu na úvod poznamenal následující: *„K rozhodování obecných soudů o náhradě nákladů řízení z pohledu zachování práva na spravedlivý proces a legitimního očekávání ochrany majetku Ústavní soud formuloval ústavní zásady a limity. Vyslovil názor, že rozhodování o nákladech řízení je součástí soudního procesu jako celku a je zásadně v pravomoci obecných soudů. Samotný spor o náhradu nákladů řízení, ač má vztah k účastníkům řízení, v zásadě nedosahuje ústavní roviny, aby bylo možno Ústavním soudem zasáhnout do rozhodnutí obecných soudů. Do rozhodovací činnosti obecných soudů má však Ústavní soud kompetenci zasáhnout tehdy, došlo-li pravomocným rozhodnutím v řízení, jehož byl stěžovatel účastníkem, k porušení ústavně garantovaných práv nebo svobod. Ústavní soud poskytne ochranu základním právům, pokud rozhodnutí obecného soudu vykazuje procesní exces, který není*

toliko běžným porušením podústavního práva, avšak má povahu zřejmého rozporu s principy spravedlnosti.“ Ústavní soud se v citovaném nálezu vyjadřuje i k otázce závaznosti svých právních názorů, když uvedl: „Ústavní soud musí vycházet z premisy, že jím judikovaný právní názor je ve smyslu čl. 89 odst. 2 Ústavy respektován a že jeho další kasační zásahy v obdobných věcech, vyjma hraničních případů, nejsou nezbytné (viz např. usnesení sp. zn. III. ÚS 1367/13 in fine).“ V nálezu posuzovaném případě vytkl Ústavní soud obecnému soudu, že o náhradě nákladů řízení, která převyšovala vymáhanou částku téměř sedmkrát, rozhodl pouze s ohledem na úspěch žalující strany ve věci, bez zřetele k účelně a proporcionálně vynaloženým nákladům řízení, přičemž odkázal rovněž na své předešlé nálezy: „V napadeném nákladovém rozhodnutí tak došlo k porušení principů spravedlivého procesu [viz nálezy Ústavního soudu ze dne 29. 3. 2012 sp. zn. I. ÚS 3923/11 (N 68/64 SbNU 767), ze dne 25. 7. 2012 sp. zn. I. ÚS 988/12 (N 132/66 SbNU 61) a ze dne 13. 3. 2014 sp. zn. I. ÚS 1956/12 (N 33/72 SbNU 381)].“ Závěrem se Ústavní soud vyjádřil k posouzení této otázky před vydáním nálezu sp. zn. I. ÚS 3923/11: „Ústavní soud si je vědom, že napadené rozhodnutí obecného soudu bylo vydáno dne 15. 7. 2011, a soud tedy nemohl vycházet z nálezu Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 3923/11, který byl vydán až dne 29. 3. 2012. Tato skutečnost však nezakládá neopodstatněnost posuzované ústavní stížnosti. Právní názory vyslovené v označeném nálezu jsou totiž založeny na obecných principech plynoucích z ústavního pořádku, a to především z práva na spravedlivý proces podle čl. 36 odst. 1 Listiny.“

Ke snaze navrhovatele, jenž se odkazem na vybrané pasáže z rozhodnutí obecných soudů snaží poukázat na překonanost závěrů, které k dané problematice zaujal Ústavní soud, lze nad rámec výše zmíněné ustálenosti rozhodovací praxe uvést následující. Závěry vyplývající z rozhodnutí Krajského soudu v Ostravě nejsou pro daný spor přílehlivé, a to již z důvodu, že zmíněné rozhodnutí se vztahuje na situace, kdy v pozici žalobce vystupuje originární věřitel, tj. osoba, která návrhy na zahájení správního řízení za účelem vymození pohledávky nepodává v rámci své podnikatelské činnosti. V posuzovaném případě navrhovatel původním věřitelem není. Městský soud v Praze, který ve svém rozhodnutí posuzoval pohledávku vzniklou z úvěrového vztahu určitého druhu (z konkrétního bankovního produktu), pak toliko konstatuje, že nelze obecně vycházet z typovosti návrhů, když v některých případech je pro vytvoření odpovídajícího návrhu potřebné zohlednit řadu rozhodných okolností. Správní orgán I. stupně přitom takovou úvahu provedl, okolnosti případu, které by svědčily o větších nárocích na zpracování návrhu, ovšem neshledal.

Z odůvodnění napadeného rozhodnutí nikterak nevyplývá, že by správní orgán I. stupně založil své úvahy na výslovném tvrzení, že navrhovatel disponuje kvalifikovaným aparátem k podání návrhu na zahájení správního řízení. Na druhé straně jistý závěr o schopnostech a kvalifikaci pracovníků navrhovatele lze učinit např. z jeho webové prezentace, ve které se charakterizuje jako společnost nabízející profesionální služby

v oblasti správy a inkasa pohledávek po lhůtě splatnosti, a uvádí, že na vymáhání pohledávek spolupracuje stabilizovaný tým profesionálních pracovníků s dlouholetými zkušenostmi s touto problematikou.

Dále je třeba uvést, že ústavně zaručené právo nechat se v řízení zastupovat advokátem nebylo navrhovateli upřeno, o čemž svědčí samotný fakt, že této možnosti využil. Před využitím práva na zastoupení advokátem by měl ovšem každý, zejména z důvodu hospodárnosti, dopředu posoudit, kdy je taková forma právní pomoci nezbytně potřebná ke zdárnému bránění porušeného práva, a kdy je ještě možné se bez ní obejít.

Pokud navrhovatel v postupu správního orgánu I. stupně spatřuje sankci pro svou osobu a tomu odpovídající zvýhodnění odpůrce, není patrně obeznámen s účelem institutu náhrady nákladů, kterým je zjednodušeně řečeno navrácení toho, co bylo s cílem bránit své právo účelně vynaloženo v řízení. Navrhovatel není sankcionován tím, že správní orgán, vázán zákonnou úpravou náhrady nákladů řízení, nerozhoduje mechanicky, ale odpovídajícím způsobem reaguje na okolnosti případu, zejména jeho skutkovou jednoduše. Tou se vyznačuje i posuzovaný případ, kdy samotné podání návrhu si vyžadovalo pouze správnou identifikaci odpůrce a požadované částky, stručné vylíčení skutkového stavu a předložení relevantních důkazních prostředků, zejména smlouvy o poskytování služeb elektronických komunikací a faktur. S ohledem na uvedené nelze než konstatovat, že se skutečně jedná o úkon svou povahou administrativní, nevyžadující právní vzdělání. Stejně tak nemůže jít o jakoukoliv formu sankce pro stranu sporu, která porušila své smluvní povinnosti a tím nepřímou vyvolala správní řízení, když sankci za uvedené jednání si strany smluvního vztahu mohou dohodnout například v podobě smluvní pokuty. Jak již bylo uvedeno, disproportionálnost mezi výší pohledávky vzniklé porušením povinností ze smluvního vztahu a jejího příslušenství v podobě uplatněných nákladů řízení, zakládá v bagatelních formulářových sporech, kdy jednou ze stran je spotřebitel, protiústavnost. Konečně to, že spotřebitel má právo volby mezi jednotlivými poskytovateli služeb elektronických komunikací, resp. právo rozhodnout se, zda se vůbec stane subjektem určitého smluvního vztahu, nic nemění na skutečnosti, že se v případě využití tohoto práva následně ocitá v postavení slabší smluvní strany, které zákon z tohoto důvodu přiznává ochranu (viz příslušná ustanovení zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů).

Pokud se jedná o výrok II. napadeného rozhodnutí, vzhledem k tomu, že rozklad navrhovatele není důvodný, nebylo o náhradě nákladů prvostupňového řízení rozhodnuto jinak, než jak učinil správní orgán I. stupně, tj. že odpůrce je v rámci náhrady nákladů řízení povinen zaplatit navrhovateli dohromady 926 Kč, skládajících se z uhrazeného správního poplatku ve výši 200 Kč a odměny za právní zastoupení ve výši 726 Kč, a to na účet navrhovatele.

Rozkladovému správnímu orgánu není známa a ani ze spisového materiálu nevyplývá skutečnost, že by odpůrci, jako účastníku, který byl v řízení o rozkladu plně úspěšný, vznikly v rámci řízení o rozkladu náklady ve smyslu § 129 odst. 4 zákona o elektronických komunikacích, z tohoto důvodu se náhrada nákladů rozkladového řízení ani jedné ze stran nepřiznává.

Na základě všech výše uvedených skutečností rozhodl rozkladový správní orgán na základě svého oprávnění podle § 123 odst. 1 zákona o elektronických komunikacích tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí se podle § 91 odst. 1 ve spojení s § 152 odst. 5 správního řádu nelze odvolat.

Ing. Mgr. Jaromír Novák
předseda Rady
Českého telekomunikačního úřadu